



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «БУБЛИК ПРОТИ УКРАЇНИ»
CASE OF BUBLYK v. UKRAINE

(Заява № 37500/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

18 червня 2009 року

ОСТАТОЧНЕ

18/09/2009

Це рішення може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Бублик проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,
Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),
Рената Ягер (Renate Jaeger),
Марк Віллігер (Mark Villiger),
Ізабель БерроЛефевр (Isabelle BerroLefevre),
Здравка Калайджиєва (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,
Станіслав Шевчук (Stanislav Shevchuk), *суддя ad hoc*,
та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,
після наради за зачиненими дверима 26 травня 2009 року
постановляє таке рішення, яке було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 37500/04), яку 9 жовтня 2004 року подала до Суду проти України громадянка України пані Тетяна Тарасівна Бублик (далі — заявниця) на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Ю. Зайцев. Заявницю представляла пані Віра Іванівна Бублик.

3. 26 листопада 2006 року Голова п'ятої секції вирішив повідомити про заяву Уряд. Також було вирішено одночасно розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви (пункт 3 статті 29).

ФАКТИ

4. Заявниця народилася у 1972 році та проживає у Мюнхені, Німеччина.

5. У 1996 році заявниця уклала з приватним підприємством «Скорпіон» договір, згідно з яким останнє було зобов'язане побудувати квартиру у будинку. Після того, як щодо цього підприємства було розпочато процедуру банкрутства, заявниця уклала договір про перевід боргу (далі — договір) із приватним підприємством «КГД» (далі — підприємство), згідно з яким останнє прийняло на себе відповідальність за зобов'язаннями підприємства «Скорпіон».

6. 17 червня 1999 року заявниця звернулася до Івано-Франківського міського суду (далі — міський суд) з позовом. Вона вимагала визнання договору частково недійсним і зобов'язання підприємства виконати решту умов договору.

7. 6 вересня 1999 року міський суд задовольнив позов заявниці.
8. 16 листопада 1999 року Івано-Франківський обласний суд¹ скасував це рішення і направив справу на новий розгляд.
9. 3 лютого 2000 року підприємство подало зустрічний позов, вимагаючи припинення зобов'язань за договором на тій підставі, що заявниця не дотримувалася його умов.
10. 6 грудня 2001 року міський суд відмовив у задоволенні позову заявниці та задовольнив зустрічний позов підприємства.
11. 13 березня 2002 року апеляційний суд Івано-Франківської області (далі — апеляційний суд) залишив це рішення без змін.
12. 11 березня 2004 року Верховний Суд, після подання заявницею касаційної скарги, скасував рішення судів нижчих інстанцій і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.
13. У ході провадження заявниця неодноразово змінювала позовні вимоги. Востаннє заявниця змінила свої позовні вимоги 22 серпня 2005 року. Вона вимагала визнання її права власності на квартиру в будинку, який будувався підприємством, у якій проживали пан та пані К., та вимагала їх виселення. Вона також оскаржувала свідоцтва про право власності на цю квартиру, видані пану та пані К.
14. 8 серпня 2005 року міський суд за клопотанням заявниці наклав арешт на квартиру пана та пані К. 3 листопада 2005 року апеляційний суд залишив цю ухвалу без змін.
15. 6 березня 2006 року підприємство відмовилося від свого зустрічного позову.
16. 7 березня 2006 року міський суд відмовив у задоволенні позову заявниці.
17. 12 липня 2006 року апеляційний суд залишив це рішення без змін.
18. 15 вересня 2006 року Верховний Суд відмовив у задоволенні касаційної скарги заявниці як необґрунтованої.
19. Заявниця намагалася оскаржити рішення, ухвалені у її справі за нововиявленими обставинами. Однак її спроби були безрезультатними.
20. Згідно з документами, наданими Урядом, у ході провадження з сорока п'яти вказаних судових засідань чотири судові засідання були відкладені через неявку представника підприємства, а шість — за його клопотаннями про відкладення. Національні суди не вжили жодних заходів для забезпечення його присутності в суді. Три судові засідання були відкладені через те, що суддя, який розглядав справу, був залучений до участі в іншому провадженні. Два судові засідання були відкладені за клопотанням заявниці, а п'ять — через неявку представника заявниці або її адвоката, чи за їхніми клопотаннями.¹

¹ 13 червня 2001 року — апеляційний суд Івано-Франківської області

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

21. Заявниця скаржилася на те, що тривалість провадження не відповідала вимозі «розумного строку», визначеній пунктом 1 статті 6 Конвенції, який передбачає:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

A. Прийнятність

22. Суд зазначає, що скарга не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції. Він також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона повинна бути визнана прийнятною.

B. Суть

23. Уряд стверджував, що сторони національного провадження сприяли збільшенню тривалості провадження і держава не може бути відповідальною за їхню поведінку. Також Уряд вказував, що справа була складною і що судові органи діяли з належною ретельністю.

24. Заявниця не погодилася.

25. Суд зазначає, що провадження, про яке йдеться, розпочалося у червні 1999 року та закінчилося 15 вересня 2006 року. Відповідно провадження тривало близько семи років та трьох місяців у судах трьох інстанцій.

26. Суд повторює, що розумність тривалості провадження повинна визначатися з огляду на обставини справи та з урахуванням таких критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів влади, а також ступінь важливості предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], заява № 30979/96, п. 43, *ECHR* 2000VII).

27. Стосовно питання складності цієї справи Суд зауважує, що справа стосувалась спору щодо житла. Хоча національні суди мали розглянути певну кількість письмових доказів, питання, яке вони розглядали, не потребувало тривалого розгляду справи заявниці. Тому

Суд доходить висновку, що предмет судового процесу, про який йдеться, не може вважатись особливо складним.

28. Суд зазначає, що складність справи та поведінка заявниці самі по собі не можуть пояснити загальну тривалість провадження, про яке йдеться у цій справі. Суд вважає, що відповідальність за низку затримок, зокрема, направлення справи на новий розгляд, тривалий розгляд справи судом першої інстанції після постановлення ухвали апеляційного суду від 16 листопада 1999 року, тривалий розгляд касаційної скарги, поданої у 2002 році, відкладення судових засідань у зв'язку з неявкою представника підприємства, відкладення судових засідань через залучення судді до участі в іншому провадженні, покладається на державу.

29. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, що порушували питання, подібні до тих, які порушуються у цій справі (див., наприклад, рішення від 29 травня 2008 року у справі «Якименко проти України» (*Yakymenko v. Ukraine*), заява № 19142/03, п. 39; рішення від 6 вересня 2005 року у справі «Павлюлинець проти України» (*Pavlyulynets v. Ukraine*), заява № 70767/01, п. 53, та рішення від 1 лютого 2007 року у справі «Головко проти України» (*Golovko v. Ukraine*), заява № 39161/02, п. 65).

30. У підсумку, враховуючи загальну тривалість провадження та інші обставини цієї справи, Суд доходить висновку, що мала місце необґрунтована затримка розгляду справи заявниці.

31. Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

32. Заявниця також скаржилася за статтею 6 Конвенції на результат провадження у справі та на те, що воно було несправедливим. Посилаючись на статтю 13 Конвенції, заявниця скаржилася на те, що у березні 2002 року її адвокат відмовився представляти її в апеляційному суді. Вона також скаржилася за статтею 1 Першого протоколу на те, що її майнові права було порушено, оскільки національні суди відмовили у задоволенні її позову. Насамкінець, вона посилалась на статті 14 та 17 Конвенції на тих же підставах.

33. Суд розглянув решту скарг заявниці та вважає, що з урахуванням усіх наявних у нього матеріалів, і в тій мірі, в якій вони охоплюються його компетенцією, вони не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, визначених Конвенцією або протоколами до неї. Відповідно Суд відхиляє їх як явно необґрунтовані відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

34. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

35. Заявниця вимагала 1 099 384,46 грн (приблизно 103 992 євро) відшкодування матеріальної шкоди. Вона також вимагала 500 000 євро відшкодування моральної шкоди.

36. Уряд заперечив проти цих вимог як надмірних та необґрунтованих.

37. Суд не вбачає жодного причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та заявленою матеріальною шкодою, тому він відхиляє цю вимогу. З іншого боку, Суд присуджує заявниці 1200 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові та інші витрати

38. Заявниця також вимагала 3342,40 грн (316,16 євро) компенсації витрат на представництво її інтересів та здійснення перекладу, поштових та судових витрат, а також інших витрат, понесених у рамках як національного, так і Конвенційного провадження.

39. Уряд залишив вирішення питання стосовно поштових витрат, витрат на копіювання та переклад документів на розсуд Суду. Уряд не погодився з рештою вимог заявниці.

40. Згідно з практикою Суду, заявник має право на компенсацію судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. У цій справі, враховуючи наявну у нього інформацію та вищезазначені критерії, Суд вважає за належне присудити 100 євро компенсації судових та інших витрат і відхиляє решту вимог заявниці з цього приводу.

С. Пеня

41. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статі 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 1200 (одну тисячу двісті) євро відшкодування моральної шкоди та 100 (сто) євро компенсації судових та інших витрат, разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на зазначені вище суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки кредитування Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 18 червня 2009 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
Голова